

VIERING WILLEM DE ZWIJGERKERK 22 DECEMBER 2019

Voorganger: Hanna van Dorssen

Organist: Jo van Beusekom

Muziek

Welkom

Adventslied: 'Als tussen licht en donker', lied 452

Licht

Kale bomen, korte dagen.
De laatste weken van het jaar.
Tijd van uitzien naar licht in het donker.
Tijd van wachten op een ster in de nacht.

Wachten is een kunst die geleerd kan worden.
De Advent is bij uitstek een tijd om dat te oefenen.
Wachten wordt verwachten.

Op deze vierde adventszondag volgen we het spoor van Maria,
die jonge vrouw uit Nazaret.
Ontvankelijk en vol verwachting stelt zij zich open
en gaat een onbekende weg.

Als een ster in de nacht, keert ze het donker om in licht
en laat zien dat God begint waar je hem niet had verwacht.

In de naam van die God zijn wij hier bij elkaar.

De God die hemel en aarde gemaakt heeft.
DIE TROUW IS TOT IN EEUWIGHEID.
Die de verdrukten recht verschaft.
DIE DE HONGERIGEN BROOD GEEFT.
Die de rechtvaardigen liefheeft.
DIE DE VREEMDELING BEHOEDT.
Die een toevlucht is in de morgen.
EEN WACHT IN DE AVOND.

- de gemeente gaat zitten, de tafelkaarsen worden aangestoken –
- de adventskaarsen ? -

Gezongen kyrië: 'Licht in onze ogen', lied 463

Uit de Bijbel: Lucas 1:26-38

Zingen: 'De engel Gabriël komt aangesnel', lied 443: 1 en 2

Mijn naam is Gabriël

Mijn naam is Gabriël. Ik ben de engel van de aankondiging.

De aankondiging van de geboorte van Jezus.

Ik heb – vind ik - een mooie naam.

Gabriël, 'gabber'.

Gabber van God.

Ik ging het huis van Maria binnen en zei:

Gegroet Maria, jij bent begenadigd, de Heer is met je.

Wees niet bang.

Jij zult een kind krijgen en daarmee zal alles veranderen.

In jouw eigen leven, maar ook in het leven van zovelen.

Als ik iemand begroet gaat er bij die ander een licht op.

Dat is mijn rol.

Anderen helpen om de stem van God in hun leven te verstaan.

Wees gegroet.

Wat in de hemel begonnen is

zet zich via mijn groet op aarde voort.

Een hemelse groet, die mensen aan elkaar door kunnen geven,
zodat ze elkaars pad verlichten als een engel in de nacht.

Mijn naam is Maria

Mijn naam is Maria.

Daar is niks bijzonders aan. Ik ben maar een heel gewoon meisje.

Die naam van mij is er een van dertien in een dozijn.

Ster op zee; mensen zeggen dat dat de betekenis is van mijn naam.

Een lichtpuntje in de nacht.

Ik woon in Nazaret, een kleine stad in een uithoek van ons land.

Niets bijzonders hier. Ook alles doodgewoon.

Geen paleizen of tempels, geen pracht en praal.

Alhoewel, òns land?

Wij zijn een bezet land. Bezet door de Romeinen.

Met harde hand regeren ze.

Hardop zeggen wat je denkt is gevaarlijk.

Veel mensen kunnen nauwelijks het hoofd boven water houden.

Alles wat ons land rijk is gaat naar Rome

Mensen hebben geen toekomstperspectief.

En ik, ik ben uitgehuwelijkt, zo gaat dat bij ons,
mijn toekomst ligt vast.

Of toch niet?

Ik had een wonderlijke ontmoeting.

Alsof een engel tot mij sprak.

Alsof mij een licht op ging.

Een hemels licht.

Een licht dat de duisternis openbrak.

Een sterretje op zee.

Het licht schudde mij door elkaar,

het was alsof ik wakker werd.

Het deed me geloven dat het anders kan.

Dat voor God niets onmogelijk is.

Dat het kind waarvan ik zwanger ben een kind van Hem zal zijn.

Een kind dat de toekomst radicaal zal veranderen.

Een toekomst waarin het afgelopen zal zijn met de bezetting,

en afgelopen met honger, oorlog, ziekte en rouw.

Ik was het door al het donker bijna vergeten,

maar alle verhalen van ons volk gaan daarover.

Over alles op z'n kop. Over bevrijding.

Over het goede, het zachte, dat wint van het kwaad en de hardheid.

Sinds dat inzicht neem ik die verhalen weer serieus.

Ik neem God serieus.

Voor Hem is niets onmogelijk.

En zo'n kind van God, dat past wel bij mijn onmogelijke dromen.

Want zeg nou zelf, ik de moeder van een kind?

Dat alleen al is toch onmogelijk.

Ik ben de jongste van de familie, nog niet eens getrouwd.

Daarom ben ik nu onderweg naar Elisabeth, mijn nicht.
Om haar verhaal te horen.
Want ik geloof dat ook bij haar iets gaat veranderen,
ook iets dat je niet voor mogelijk houdt.

Ik zei het al: bij God is niets onmogelijk. Vertrouw daar maar op.

Zingen: 'De engel Gabriël komt aangesneld', lied 443: 3 en 4

Uit de Bijbel: Lucas 1:39-45

Zingen: 'Een engel spreekt een priester aan', lied 464:1, 2, 3, 4 en 5

Mijn naam is Elisabeth

Mijn naam is Elisabeth.
God is erbij betekent die naam.
God is thuis bij mensen.

Maar ik heb vaak getwijfeld aan die betekenis.
Ik heb me vaak door God verlaten gevoeld.
Niet alleen omdat ik kinderloos bleef, tegen mijn zin,
en ik daarmee mijn toekomst van moeder, van oma zag vervliegen.
Maar ook omdat ik daardoor de uitzichtloosheid
van het leven van zoveel mensen beter ging begrijpen.
Mensen zonder toekomst.
Gevangen in verdriet, in armoede, in ziekte, in slavernij.
Ik zou dat zo graag anders zien.
Want dan is God pas echt thuis bij mensen.

En toen kwam zij, Maria, mijn nicht uit Nazaret.
Ze holde.
En voor ze het gezegd had wist ik dat ze zwanger was.
Zij ook net als ik.
De oudste en de jongste.
Gezegend, heb ik haar van verre toegeroepen.
Gezegend ben je, gezegend is het kind dat je draagt.
Waarom in hemelsnaam, heb ik te danken dat jij mij komt opzoeken?

En toen riep zij mijn naam, Elisabeth.
Het raakte me, tot in het diepst van mijn ziel.
Dat één woord, dat het noemen van mijn naam, zoveel bij je losmaakt.
Het was alsof God mij bij mijn naam riep.

En ik begreep beter dan ooit:
Vertrouw op de naam die je gegeven is,
Elisabeth: God is thuis bij mensen.

Vijf maanden heb ik mijzelf en mijn zwangerschap verborgen gehouden.
Heb ik mij verstopt in het donker.
Maria trok mij weer in het licht
en bracht me aan het zingen.

Zingen: 'Een engel spreekt een priester aan', lied 464: 6, 7, 8, 9 en 10

Uit de Bijbel: Lucas 1: 46-56

Zingen: 'Mijn ziel maakt groot de Heer', lied 157a: 1 en 2

Magnificat

De naam van Maria is verbonden met een lied.
Een wereldberoemd lied.
Een protestsong en een danklied ineen.
Een lied waarin alle machtsverhoudingen zijn omgedraaid.
God zij dank, de machten zijn gebroken.

Het is een lied dat zij ooit heeft geleerd van haar moeder
en die weer van hun moeders.
Een lied dat ze zal hebben doorgegeven aan haar kind.
Een lied dat de hoop voor onze wereld gaande houdt.

Een goed lied ook om straks het nieuwe jaar mee in te gaan.
Om met een hoofd vol goede voornemens te zingen.
En elkaar te laten horen
dat we niet alleen vervuld zijn van bezorgdheid en angst
om de toekomst,
maar ook vervuld van dank.
Dank dat we bestaan, en voor die nieuwe wereld in kunnen staan.

Zingen: 'Mijn ziel maakt groot de Heer', lied 157a: 3 en 4

De verbeelding

Maria is eindeloos geportretteerd.
Op iconen, schilderijen, als heiligenbeeld.
We hebben op onze huiskring daar uitgebreid bij stil gestaan.
We hebben onze eigen Mariabeelden gedeeld
en uitgekozen wat ons aansprak.

Die afbeelden liggen hier op tafel. U kunt ze bekijken na afloop.

Tekeningen van Käthe Kollwitz,
waarin een moeder liefdevol haar kind omarmt
onder het warme schijnsel van een lamp.

Een modern vormgegeven raam uit de kerk van Taizé
met de engel van de aankondiging en Maria.

Een icoon met Maria in een prachtige blauwe mantel vol sterren.
Blauw wijst op de menselijke natuur, Maria was een gewoon
mensenkind. Daaronder draagt ze een purperen mantel.
Die kleur die wijst op het goddelijke.
Achter Maria houden engelen ook zo'n purperen doek omhoog
vol sterren, hemelsmooi.
Maar Maria kijkt opzij met haar hoofd afgewend van het kind.
Bezorgd, alsof ze al voorvoelt wat haar kind te wachten staat.

Een van de beelden die van Maria is gemaakt,
wil ik gebruiken
om tot slot samen te vatten wie zij is.
Het is een schilderij van de Italiaanse schilder Caravaggio.

Je ziet hoe Maria Jezus leert lopen.
Anna, haar moeder kijkt toe.
Maria houdt Jezus vast, een naakt en kwetsbaar kind nog.
Hij heeft zijn voetjes op haar voeten gezet.
Zoals je zelf ook wel met een klein kind loopt, stapje voor stapje
dan heb je altijd een boel plezier.

Die kant van Maria is haar zorgzame en moederlijke kant,
waar mensen door de eeuwen heen zoveel steun bij hebben gevonden.

Maar haar profetische, strijdbare kant is ook zichtbaar.
Want met haar voet vertrappt ze de slang, symbool voor het kwaad.
Zo leert ze haar kind in welke profetische traditie hij staat
en wat zijn messiaanse rol is.

Zo gaat Maria ook ons voor op onze weg.
Wij mogen met haar mee lopen.
En wij zeggen, samen met al die mensen door de eeuwen heen:

Wees gegroet, Maria.

Muziek

Gebeden

Laten wij bidden.

Yvonne

God, in deze donkere tijd van het jaar
wachten wij op uw licht.
U weet ons gelukkig steeds weer te vinden,
zoals eens Elisabeth en Maria.
Blijf naar ons op zoek
als wij verdwaald zijn in het donker
en neem ons bij de hand als uw kinderen.

Hanna

God, in deze donkere tijd van het jaar
wachten wij op uw licht.
Help ons om dat licht te blijven zien
als wij moedeloos zijn, verdrietig of alleen.
En help ons een licht te zijn voor de mensen om ons heen,
die in het donker zitten, ver weg of dichtbij.
Blijf ons met uw licht nabij.

Yvonne

God, in deze donkere tijd van het jaar
wachten wij op uw licht.
Elke zondag komt dat licht in deze Advent dichterbij.
Er branden nu al vier kaarsen
We kijken uit naar een ster aan de hemel die het donker verlicht.
En wij danken U voor uw licht dat niet dooft, maar groeit.

Stil gebed

Wij zijn stil om in eigen woorden te bidden.

Gezongen Onze Vader, lied 369b

Tot slot zingen wij de woorden, die Jezus leerde aan zijn leerlingen.

Collecten

Slotlied: 'Een schoot van ontferming is onze God', lied 158b, tweemaal

Zegen

Ik wil jullie Gods zegen meegeven.

Als teken van die zegen open ik mijn handen
en ik vraag jullie, om in de Naam van de Eeuwige,
mensen om je heen met open handen tegemoet te gaan!

De Eeuwige zegene ons en behoede ons.

De Eeuwige doe zijn aangezicht over ons lichten
en zij ons genadig.

De Eeuwige kere zijn aangezicht naar ons toe
en geve ons vrede.

Amen.